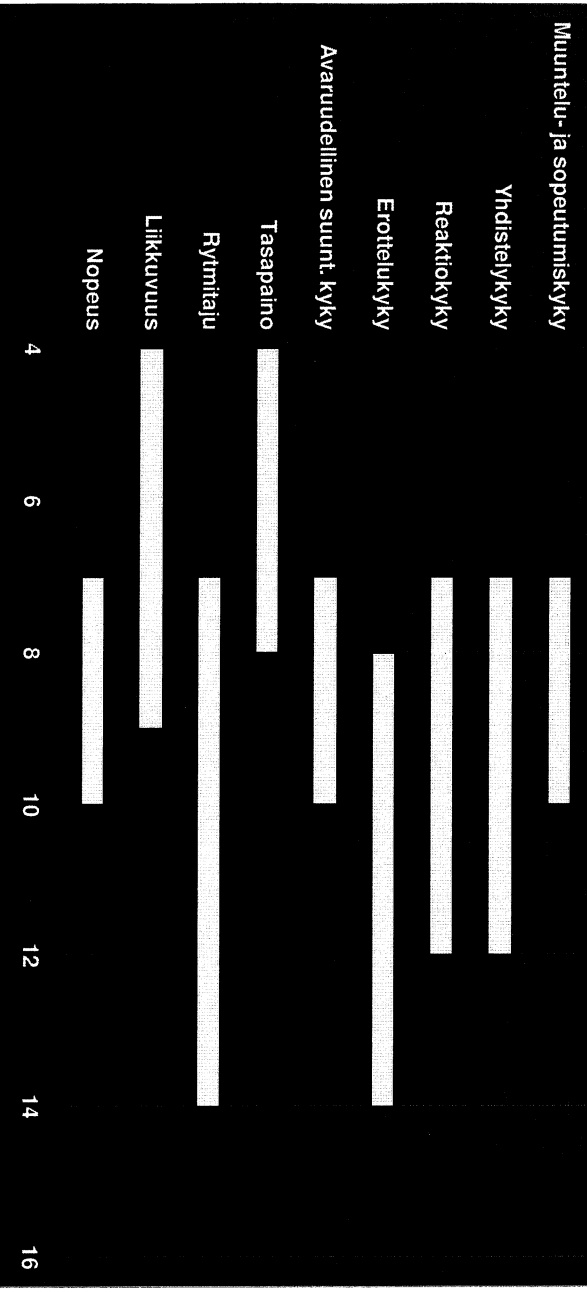


TAIDON HERKKYYSKAUDET IKÄKAUSITTAIN

(Auto 2001, Mietinen 1999, Karvonen ym. 1991)



KUVA 10. Taidon herkkyykskausien graafinen estys.

Mitä taito sitten oikeastaan on? Erään määritelmän mukaan taitoa voi luonnehtia sarjaksi organisoituja toimintoja. Taito on samaa kuin "hallinta, kyky, kyvykkyyks, lahja, lahjakuus, osaaminen, pystyvyys, taitavuus". Harjaantunut ja hioutunut suoritus-taso on taitavuutta. Taito on kyky, joka hankitaan henkilökohtaisella kokemuksella. Taitava judokilpailija on siis aina myös kokenut judokilpailija.

Motoristen taitojen oppiminen tarkoittaa uusien liikkeiden oppimista uusien kokemusten kautta. Taitoa ei opita kirjallisuutta lukemalla, taito opitaan tekemällä. Harjoittelulla puolestaan pyritään jo omaksutun taitotason pysyvään muuttamiseen. Taidon haltuunotto vaatii aikaa ja tapahtuu vaiheittain:

1) Tiedostamisvaihe. Taitoa opetellaan tietoisella tasolla. Usein tämä on verbaalista (vrt. ohjaajan ohjeet, neuvot, mallin näyttäminen). Taidon oppimisen alkuvaiheessa oppija tekee havaintoja, hankkii tietoja ja luo mielikuvaa suorituksesta. Tässä vaiheessa visuaalinen kanava hallitsee suoritusta.

2) Jäsentymisvaihe. Taidon oppijan toiminnot niveltyvät niin, että ne liittyvät toisiinsa yhä paremmin. Tässä vaiheessa motorinen harjaantuminen on keskeisessä osassa.

3) Täydentymisvaihe. Taidon oppija hallitsee monivaiheiset kokonaisuudet sujuvasti. Tekemisen ohessa hän pystyy kiinnittämään huomiota myös muihin ympäristössä tapahtuviin asioihin. Tietoisuus toiminnasta häviää ja taidosta tulee automaattista. Toiminta on nopeaa, mutta virheettistä, mikäli